

Broj: 02-125-2929-1/21
Datum: 29.04.2021. god.

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Na današnjoj sjednici Savjeta Agencije, između ostalog, donijeto je mišljenje po Zahtjevu Državne izborne komisije.

Naime, Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama obratila se Državna izborna komisija Zahtjevom (Zahtjev br. 06-11-2731-1/21 od 19.04.2021. godine) kojim se traži mišljenje da li Državna izborna komisija u skladu sa svojim ovlaštenjima koja joj pripadaju, saglasno propisima, kao i činjenici da birač može biti upisan u birački spisak samo na jednom biračkom mjestu može vršiti provjeru da li se birač koji upisan u birački spisak Crne Gore istovremeno nalazi u biračkom spisku Bosne i Hercegovine dostupnom na javnom portalu <https://www.izbori.ba/>, Republike Srbije dostupnom na javnom portalu <https://upit.birackispisak.gov.rs/> kao i drugih država čiji je birački spisak javno dostupan.

Savjet Agencije je ustanovio da provjera od strane Državne izborne komisije da li se birač koji je upisan u birački spisak Crne Gore istovremeno nalazi u biračkom spisku Bosne i Hercegovine dostupnom na javnom portalu <https://www.izbori.ba/>, Republike Srbije dostupnom na javnom portalu <https://upit.birackispisak.gov.rs/> kao i drugih država čiji je birački spisak dostupan na javnim portalima, nije u saglasnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

S obzirir na saznanja iz medija o ovom pitanju, a koja su objavljena poslije dostavljanja Zahtjeva za mišljenja od strane DIK-a, pokrenuta je inicijativa za postupak nadzora kod DIK-a po službenoj dužnosti i inicijativi jedne građanke, a o ishodu nadzora javnost će biti blagovremeno obavještena. Nadzor je zakazan za 04.05.2021. godine.

Mišljenje je u nastavku saopštenja.

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Broj: 06-11-2731-4/21
Datum: 29.04.2021.god.

Odlučujući po Zahtjevu br. 06-11-2731-1/21 od 19.04.2021. godine, upućenog od strane Državne izborne komisije, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li Državna izborna komisija u skladu sa svojim ovlaštenjima koja joj pripadaju, saglasno propisima, kao i činjenici da birač može biti upisan u birački spisak samo na jednom biračkom mjestu može vršiti provjeru da li se birač koji upisan u birački spisak Crne Gore istovremeno nalazi u biračkom spisku Bosne i Hercegovine dostupnom na javnom portalu <https://www.izbori.ba/>, Republike Srbije dostupnom na javnom portalu <https://upit.birackispisak.gov.rs/> kao i drugih država čiji je birački spisak javno dostupan, Savjet Agencije je na sjednici održanoj 29.04.2021. godine donio sljedeće

MIŠLJENJE

Provjera od strane Državne izborne komisije da li se birač koji je upisan u birački spisak Crne Gore istovremeno nalazi u biračkom spisku Bosne i Hercegovine dostupnom na javnom portalu <https://www.izbori.ba/>, Republike Srbije dostupnom na javnom portalu <https://upit.birackispisak.gov.rs/> kao i drugih država čiji je birački spisak dostupan na javnim portalima, nije u saglasnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Obrazloženje

Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama obratila se Državna izborna komisija Zahtjevom kojim se traži mišljenje da li Državna izborna komisija u skladu sa svojim ovlaštenjima koja joj pripadaju, saglasno propisima, kao i činjenici da birač može biti upisan u birački spisak samo na jednom biračkom mjestu može vršiti provjeru da li se birač koji upisan u birački spisak Crne Gore istovremeno nalazi u biračkom spisku Bosne i Hercegovine dostupnom na javnom portalu <https://www.izbori.ba/>, Republike Srbije dostupnom na javnom portalu <https://upit.birackispisak.gov.rs/> kao i drugih država čiji je birački spisak javno dostupan.

Postupajući u skladu sa članom 50 tačka 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Službeni list Crne Gore“, br. 79/08, 70/09, 44/12 i 22/17), u kojem se navodi da Agencija daje mišljenja u vezi sa primjenom ovog zakona, a na osnovu predmetnog zahtjeva, Savjet Agencije je mišljenja da provjera od strane Državne izborne komisije da li se birač koji je upisan u birački spisak Crne Gore istovremeno nalazi u biračkom spisku Bosne i Hercegovine dostupnom na javnom portalu <https://www.izbori.ba/>, Republike Srbije dostupnom na javnom portalu <https://upit.birackispisak.gov.rs/> kao i

drugih država čiji je birački spisak javno dostupan, **nije u saglasnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.**

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način, da se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom, kao i da se obrada ličnih podataka može vršiti ukoliko za to postoji osnov u zakonu ili uz saglasnost lica čiji se podaci obrađuju (članovi 2 i 10). Zakon u članu 3 propisuje da lični podaci koji se obrađuju moraju biti tačni i potpuni i moraju se ažurirati.

Članom 5 Zakona propisano je da po ovom zakonu obavezni su da postupaju rukovaoci zbirki ličnih podataka koji obrađuju lične podatke na teritoriji Crne Gore ili van Crne Gore gdje se u skladu sa međunarodnim pravom primjenjuju propisi Crne Gore.

Shodno članu 6 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se u slučaju kad su namjena ličnih podataka i način njihove obrade propisani zakonom, rukovalac zbirke ličnih podataka određuje se tim zakonom. S tim u vezi referentan zakon, u konkretnom slučaju, je Zakon o biračkom spisku ("Službeni list Crne Gore", br. 010/14, 020/15, 092/17, 017/19 i 003/20). U skladu sa članom 3 ovog zakona birački spisak vodi ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove. Na prikupljanje, obradu i korišćenje podataka o biračima primjenjuju se propisi kojima se uređuju zaštita ličnih podataka i informaciona bezbjednost (član 34).

Ovlašćenja i nadležnosti Državne izborne komisije po pitanju biračkog spiska definisana su čl. 18, 19, 20, 26, 28, 29, 30 i 31. U bitnom, Državna izborna komisija ima pravo pristupa svim elektronskim registrima i drugim evidencijama o građanima, koje sadrže podatke bitne za vođenje biračkog spiska (član 26 stav 1 tačka 1). Državna izborna komisija je direktnim elektronskim linkovima i u realnom vremenu povezana sa zbirkom podataka biračkog spiska koju vodi Ministarstvo (član 28 stav 1). Državnoj izornoj komisiji, putem direktnog elektronskog linka, dostupne su i ostale baze podataka i registri koji su uvezani sa zbirkom podataka biračkog spiska (član 28 stav 2). Državna izborna komisija vrši uvid u birački spisak, izvorne registre i registar ličnih karata (član 29 stav 1). Sve navedene nadležnosti Državna izborna komisija vrši preko Službe Državne izborne komisije, odnosno službenika koji imaju pravo uvida u birački spisak i izdat sertifikat od strane sertifikacionog tijela. Obaveza Državne izborne komisije u vršenju uvida u birački spisak, izvorne registre i registar ličnih karata, je da, ako utvrdi postojanje nepravilnosti, bez odlaganja ukaže Ministarstvu na potrebu njihovog otklanjanja (član 29 stav 2).

Članovima 41 i 42 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisani su uslovi za iznošenje ličnih podataka iz Crne Gore, koji podrazumijevaju adekvatnost mjera zaštite koje se procjenjuju na osnovu konkretnih okolnosti u kojima se sprovodi postupak prenosa ličnih podataka ili postupak prenosa skupa, koji prevashodno zavisi od pravnog osnova za prenos ličnih podataka, prirode i obima prenosa podataka, kao i drugih faktora koji nisu od značaja za ovu upravnu stvar.

Imajući u vidu naprijed citirane odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i Zakona o biračkom spisku jasno proizilazi da obrada ličnih podataka, koja se odnosi na zakonsko pravo korišćenja ličnih podataka iz biračkog spiska, proizilazi isključivo iz

ovlašćenja i nadležnosti Državne izborne komisije u pravnom sistemu Crne Gore. Naprijed citirane odredbe Zakona o biračkom spisku odnose se isključivo na ovlašćenja i nadležnosti Državne izborne komisije na postupanja i saradnju u Crnoj Gori, odnosno sa organima državne uprave, organima lokalne uprave i drugim organima i organizacijama Crne Gore, izuzev kada se van Crne Gore u skladu sa međunarodnim pravom primjenjuju propisi Crne Gore, što u konkretnom nije slučaj.

Provjera podataka iz biračkog spiska, odnosno njihovo upoređivanje sa podacima iz biračkih spiskova drugih država, u kojem slučaju se radi o prenosu podataka iz Crne Gore, mora podrazumijevati eksplicitan pravni osnov na osnovu kog jedan javnopravni organ ima jedino i isključivo pravo da vrši obradu ličnih podataka iz biračkog spiska na prednje navedni način. Takav pravni osnov može biti predmet međudržavnih bilatelarnih ugovora/sporazuma u skladu sa principima i standardima sadržanim u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava, kada saglasnost Agencije kao nadzornog organa nije obavezna. Ovo posebno iz razloga jer birački spisak nije javna evidencija ili javni registar na način da su lični podaci javno dostupni/objavljeni na službenim internet stranicama nadležnih organa, kako u Crnoj Gori, tako i u državama navedenim u zahtjevu za davanje mišljenja.

Naime, neposrednim uvidom na portale <https://www.izbori.ba/> i <https://upit.birackispisak.gov.rs/> a u cilju elektronske provjere ličnih podataka građana na koga se lični podaci odnose upisanih u birački spisak odnosno nadležnih državnih organa za matičnu državu, neophodno je unijeti prezime i ime; jedinstveni matični broj, kao i broj lične karte. Iz navedenog načina provjere nedvosmisleno proizilazi da **birački spisak kao zbirka ličnih podataka nije javno dostupna evidencija, već je data mogućnost da se elektronskim unosom traženih podataka provjeri da li je određeni građanin upisan u birački spisak.** Provjera za drugu osobu od strane drugog lica, pogotovu od strane državnog organa sa javnim ovlašćenjima u jednoj državi, u konkretnom Državne izborne komisije, bila bi zloupotreba ličnih podataka birača. Takođe, na ovaj način bi došlo do masovnog iznosa ličnih podataka birača Crne Gore u drugu državu ili države bez saglasnosti Agencije kao nadzornog organa, jer bi se obrada vršila kroz elektronsku bazu u posjedu organa van Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Savjet Agencije je mišljenja istaknutog u dispozitivu.

Savjet Agencije
Predsjednik, Sreten Radonjić

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva
- Odsjeku za predmete i prigovore